

Список використаної літератури

1. Грабовський М. Сівба кукурудзи. / М. Грабовський // Агробізнес сьогодні. – 2011. – № 18 (217) вересень. – С. 24-27.
2. Дем'янюк Олександр Петрович. Продуктивність та кормова цінність різностиглих гібридів кукурудзи залежно від строку сівби і позакореневого підживлення в умовах Правобережного Лісостепу України: автореферат дис... канд. с.-г. наук: 06.01.12. – К., 2006. – 20 с.
3. Жемела Г.П. Вплив деяких агротехнічних прийомів вирощування на забур'янення і вологозабезпеченість кукурудзи / Г.П. Жемела, В.В. Шевелєв // Вестник Полтавского государственного сельскохозяйственного института, 2000. – № 2. – С. 142-146.
4. Заверталюк В.Ф. Продуктивність сортів кукурудзи різних груп стиглості залежно від строків сівби. / В.Ф. Заверталюк – 2008. – С. 4-8.
5. Паламарчук В.Д. Еколого-біологічні та технологічні принципи вирощування польових культур: Навч. посібник / В.Д. Паламарчук, О.В. Климчук, І.С. Поліщук, О.М. Колісник, А.Ф. Борівський. – Вінниця, 2010. – 636 с.
6. Паламарчук В.Д. Кукурудза селекція та вирощування гібридів: [Моногр.] / В.Д. Паламарчук, В.А. Мазур, О.Л. Зозуля. – Вінниця, 2009. – 199 с.

УДК:631.53: 633.12

ОСОБЛИВОСТІ ВЕГЕТАТИВНОГО РОЗМНОЖЕННЯ FAGOPYRUM GIGANTEUM KROT.

Вільчинська Л.А., кандидат с.-г. наук, доцент

E-mail: rsn@pdatu.edu.ua

Шевчук В.К., доктор с.-г. наук, професор

Подільський державний аграрно-технічний університет

Родина Гречкові Polygonaceae включає 40 родів, до складу яких входять більше 900 видів. Серед видового різноманіття поширені однорічні і багаторічні трав'янисті рослини, кущі і ліани, дерева у тропічних країнах. Людина культивує три основні роди цієї родини *Fagopyrum* Mill, *Rumex* L., *Rheum* L., найбільш широко використовують перший рід [1-3].

Рід *Fagopyrum* пройшов довгий шлях еволюції в процесі якого утворилося велике різноманіття форм, що відрізняються між собою за морфологічними ознаками, біологічними особливостями і господарськими параметрами. Проте, є цілий ряд спільних з іншими видами родини *Polygonaceae* біологічних ознак: однаковий тип розвитку зародкового мішка, будова плоду, морфологія квітки і пилку, анатомічні ознаки надземної частини пагона і кореневої системи [4].

Природні і створені людиною в процесі селекції генетичні ресурси є найбільшою матеріальною та інтелектуальною цінністю усього людства. Вони є основою для природної і штучної еволюції видів рослин [5].

Однорічний тетраплоїдний вид - *F. giganteum* Krot. – це штучний амфідиплоїд, утворений експериментально шляхом віддаленої гібридизації двох різних видів: *F. tataricum* (L.) Gartn., ssp. *rotundatum* Krot. (4n) × *F. sycosum* Meissn (4n). Стебло висотою 200-300 см, прямостояче, гіллясте. Листки серцеподібні, дуже великі. Суцвіття китицеві. Квітки білі з довгими тичинками. Плід – тригранний горішок з 3-4 шилоподібними виростами у середній частині [1].

Цей вид гречки знаходиться в процесі становлення, вивчення, розмноження і всебічного використання [3, 5].

Особливу цікавість представляють дослідження біологічних властивостей *Fagopyrum giganteum* Krot.

Метою нашого дослідження було вивчити вплив біологічно активних речовин на укорінення пагонів *Fagopyrum giganteum* Krot.

Методика досліджень. З метою вивчення впливу біостимуляторів на укорінення пагонів *Fagopyrum giganteum* Krot. використовували біостимулятор Grandis (6 г/кг індоліл-3-масляна кислота, амінокислоти; вітаміни B₁, B₂, B₃, B₅, C; допоміжні речовини). Зрізані пагони змочували водою і занурювали їх у приготовлений розчин (1 г препарату Grandis розчиняли в 1 літрі води). За контроль було взято чисту воду.

Результати досліджень. Дослідження біометричних показників дикоростучих видів гречки і філогенетично близьких родичів свідчить про те, що рослини *F. giganteum* Krot. досить високорослі до 2 м. Площа листків на 1 рослину складає 206,6 см². Специфічною особливістю *F. giganteum* Krot. є відносна стійкість до шкідників і хвороб, а також до весняних заморозків.

Спостереження за розвитком дослідних пагонів проводили протягом місяця. У результаті виявили утворення коренів на дослідних пагонах на 20 день у варіанті, де досліджувався вплив біостимулятора Grandis (рис. 1).

Рис. 1. Вплив стимулятора Grandis на утворення коренів у різних видів гречки.

Отже, отримані результати досліджень мають важливе теоретичне і практичне значення. Вони розширюють пізнання біологічних властивостей *Fagopyrum giganteum* Krot. і можуть використовуватись в практичних цілях.

Список використаної літератури

1. Кротов А.С., Драненко Е.Т. Амфидиплоид гречихи / А.С. Кротов, Е.Т. Драненко // Бюллетень ВИР. 1973. Вып. 30. – С. 41-44.

Кротов А.С., Культурная флора СССР / А.С. Кротов: Т. 3. Гречиха. М-Л. 1975. – 253 с.

2. Шевчук В.К. Фітопатологічний моніторинг гречки звичайної *Fagopyrum esculentum* Moench і філогенетично близьких видів / В.К. Шевчук – Кам. – Подільський, 2011. – 112 с.

3. Диянчук М.В., Вільчинська Л.А. Поліморфізм роду Гречкових і використання його у селекційних програмах /М.В. Диянчук, Л.А. Вільчинська // Фундаментальні та прикладні аспекти інтродукції рослин у реаліях євроінтеграції. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 9-11 жовтня 2018 р. Київ. Видавництво Ліра-К. – 2018. – С. 186-188.

4. Вільчинська Л.А. Однорічні види роду *Fagopyrum* Mill / Л.А. Вільчинська // III міжнародна науково-практ. конф. «Рослиництво XXI століття: виклики та інновації. До 120-річчя кафедри рослинництва НУБіП України». 25-26 вересня 2019 р. – К. – С. 64-66.

УДК 528.4

РОЛЬ, ЗАВДАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОЇ ГЕОДЕЗІЇ В УКРАЇНІ

Вітровий А.О., к. т. н., доцент

vitroviy_a@ukr.net

Тернопільський національний економічний університет

Геодезія є однією з найдавніших наук, яка інтегрує на просторовій основі цілий ряд суміжних наук і галузей народного господарства. Існує цілий ряд понять що до ролі і місця геодезії. З одного боку - це наука про визначення положення об'єктів на земній поверхні, про розміри, форму і гравітаційне поле Землі та інших планет. З іншого боку - це галузь прикладної математики, тісно пов'язана з геометрією, математичним аналізом, класичною теорією потенціалу, математичною статистикою і обчислювальною математикою. У той же час - це наука про точні виміри, що розробляє способи визначення відстаней, кутів і сили тяжіння за допомогою різних приладів. Геодезія розглядається також в геометричному і фізичному аспектах. Геодезія виникла в глибоку давнину, її розвитку сприяв прогрес в природних і точних науках. Сучасний рівень